

הכנסת

מרכז המחקר והמידע
המחלקה לפיקוח תקציבי

תקציבים המיועדים למגזר הדרוזי בתקציב המדינה

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

כתיבה: תמיר אגמון, כלכלן

אישור: עמי צדיק, מנהל המחלקה לפיקוח תקציבי

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

י"א בכסלו תשע"א

18 בנובמבר 2010

מסמך זה מוגש לחה"כ חמד עמאר ונושאו תקציבים המיועדים למגזר הדרוזי בתקציב לשנים 2008–2010 ובהצעת התקציב לשנים 2011 ו-2012. במסמך מפורטים התקציבים והתשלומים בפועל של משרדי הממשלה למגזר הדרוזי.

1. רקע כללי

בסוף שנת 2009 היתה אוכלוסיית הדרוזים בישראל כ-125,000 איש. עד סוף שנת 2008 היו שני היישובים הדרוזיים הגדולים ביותר עיר-כרמל שבמחוז חיפה (איחוד שתי הרשויות המקומיות דאלית-אל-כרמל ועוספיה, שפוצל בשנת 2009), שחיים בה 22.4 אלף איש, וירכא שבמחוז הצפון, שחיים בה 14.3 אלף איש. האוכלוסייה הדרוזית היא 1.7% מכלל האוכלוסייה בישראל ו-8.1% מכלל האוכלוסייה הערבית בה.

כ-81% מכלל האוכלוסייה הדרוזית מתגוררים ב-17 יישובים במחוז הצפון, וכ-19% מתגוררים במחוז חיפה. שיעור הדרוזים ביישובים אלה גבוה. ב-12 יישובים שיעורם גדול מ-94% ובשבעה מהם הם 100% התושבים (יאנוח, ג'ת, סאג'ור, ג'וליס, מסעדה, בית-ג'ין ובוקעתא).¹

2. תקציבים למגזר הדרוזי

2.1 תקנות תקציביות ייעודיות

בטבלה 1 שלהלן מרוכזות התקנות התקציביות שיוחדו למגזר הדרוזי בשנים 2008–2010 והצעות התקציב לשנים 2011 ו-2012.

טבלה 1: תקציבים המיועדים למגזר הדרוזי בשנים 2008–2012 (תקציב ברוטו, באלפי ש"ח)²

מספר התקנה	שם התקנה	2008 ביצוע	2009 ביצוע	2010 מקורי	2011 מקורי	2012 מקורי	שיעור השינוי 2010/11
06150116	מועצה דתית דרוזית	3,799	3,200	2,950	3,000	2,879	1.7%
06150302	מבני דת לדרוזים	733	908	300	700	695	133.3%
06150303	מבני דת לדרוזים			50	-	-	
06150361	אחזקה ושיפוץ מבני דת לדרוזים וצירקסים	2,280	943	1,220	-	-	
	סך משרד הפנים	6,812	5,051	4,520	3,700	3,574	-18.1%
19310399	פעולות תרבות לדרוזים	1,897	1,950	1,901	2,152	2,128	13.2%
	סך משרד המדע והתרבות	1,897	1,950	1,901	2,152	2,128	13.2%
20240143	תוכנית חומש לקידום החינוך לדרוזים	12		382	371	362	-2.9%

¹ אתר האינטרנט של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [האוכלוסייה הדרוזית בישראל – לקט נתונים לרגל חג הנביא שועיב](#), הודעה לעיתונות, אפריל 2010.

² נעם גלעדי, עוזר סגן בכיר לחשב הכללי במשרד האוצר, דואר אלקטרוני, 9 בנובמבר 2010.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

מספר התקנה	שם התקנה	2008 ביצוע	2009 ביצוע	2010 מקורי	2011 מקורי	2012 מקורי	שיעור השינוי 2010/11
20240149	תוכניות פדגוגיות במגזר הדרוזי והצ'רקסי	10,669	8,719	8,910	-	-	
20240653	פעולות בחינוך הדרוזי	15	1	225	216	210	-4.0%
20271151	מלגות לתלמידים דרוזים	1,575	1,796	532	532	527	0.0%
60021006	בנייה המשכית של כיתות במגזר הדרוזי	-	-	-	-	-	
60021013	בנייה חדשה של כיתות	8,685	6,100	9,809	10,052	9,640	2.5%
	סך משרד החינוך	20,956	16,616	19,858	11,171	10,739	-43.7%
37070615	דרוזים וצ'רקסים – סיוע	73	565	-	-	-	
	סך משרד התיירות	73	565	0	0	0	
67020308	תוכנית חדשה למגזר	828	613	536	956	925	78.4%
	סך משרד הבריאות	828	613	536	956	925	78.4%
70670301	פיתוח תשתיות לבנייה חדשה	788	9,626	8,000	15,000	15,000	87.5%
70670302	פיתוח תשתיות לבנייה חדשה	4,957	3,292	6,000	4,000	4,000	-33.3%
70670304	השתתפות מתקציב פעולות	-	-	-	-10,000	-10,000	
70690418	מוסדות ציבור ביישובי דרוזים	-	1,935	5,000	-	-	
70690435	תשתיות ושיקום שכונות ביישובי דרוזים	-	-	3,000	1,000	-	-66.7%
70692311	השתתפות בתוכנית מיעוטים עבור סבסוד עלויות פיתוח לחיילים משוחררים דרוזים	5,869	9,000	6,000	10,000	10,000	66.7%
70692903	פיתוח תשתיות ביישובי דרוזים וצ'רקסים	849	1,561	6,470	1,000	-	-84.5%
	סך משרד הבינוי והשיכון	12,463	25,414	34,470	21,000	19,000	-39.1%
76010955	אזורי תעשייה דרוזיים	2,328	449	2,500	-	-	
	סך משרד התמ"ת	2,328	449	2,500	0	0	
	סך הכול – תקנות "צבועות"	45,357	50,658	63,785	38,979	36,366	-38.9%

מפירוט תקנות התקציב שבטבלה עולה כי התקציב המקורי לשנת 2010 הוא כ-64 מיליון ש"ח, גידול בכ-26% לעומת תקציב הביצוע בשנת 2009. בהצעת התקציב לשנת 2011 סך התקציב בתקנות אלו הוא כ-39 מיליון ש"ח, ירידה בכ-39% לעומת התקציב המקורי לשנת 2010.

יש לציין כי סעיפים שיועדו למגזר הדרוזי ולמגזר הצ'רקסי בלבד קודדו כסעיפים בעבור המגזר הדרוזי ולא כ"מיעוטים כללי".

עם זאת יש להדגיש כי מדובר רק בתקנות "צבועות" למגזר הדרוזי, ויש תקנות נוספות בתקציב המדינה שחלקן מיועדות למגזר זה. כך, למשל, תקנה 70692911 (תשתיות ביישובי דרוזים, צ'רקסים ובדואים מטעם

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

משרד הבינוי והשיכון) מתייחסת לשלוש עדות אלו, וחלק מתקציבה מופנה לדרוזים. מכאן שבפועל התקציב למגזר הדרוזי גדול מזה שמוצג לעיל בטבלה 1.

2.2. תקציבים נוספים לדרוזים

בטבלה 2 שלהלן מוצגות הוצאות תקציביות נוספות שהוקצו בפועל למגזר הדרוזי בשנים 2008-2009. יש לציין כי בשנת 2010 אין עדיין נתונים מלאים על הביצוע בפועל של תקציבי משרד החינוך ושל משרד התרבות, ולכן נתוני שנה זו אינם מוצגים בטבלה שלהלן.

טבלה 2: תשלומים נוספים שהועברו למגזר הדרוזי בשנים 2008-2009 (באלפי ש"ח)³

שיעור השינוי	2009	2008	תשלומים נוספים
-7.2%	120,731	130,054	מענקי איזון ממשרד הפנים לרשויות דרוזיות (תקנה 18010101)
-25.0%	12,035	16,047	פרויקטים של משרד התחבורה לרשויות דרוזיות – ביצוע מזומן
72.2%	23,940	13,903	תשלומי משרד החינוך לרשויות דרוזיות – מינהל הפיתוח (סעיף 60)
-9.6%	109,025	120,651	תשלומי משרד החינוך לרשויות דרוזיות
-7.8%	1,950	2,116	תמיכות משרד התרבות והספורט (מינהל התרבות) לרשויות דרוזיות
-5.3%	267,681	282,771	סך הכול – תשלומים נוספים
-3.0%	318,339	328,128	סך הכול – ביצוע תקנות "צבועות" (עם טבלה 1)

מהנתונים שבטבלה עולה כי נוסף על התקנות ה"צבועות" הועברו למגזר הדרוזי בשנים 2008 ו-2009 כ-283 מיליון ש"ח וכ-268 מיליון ש"ח בהתאמה. סך התשלומים בפועל (עם התקנות ה"צבועות") למגזר הדרוזי בשנים אלו היו כ-328 מיליון ש"ח וכ-318 מיליון ש"ח בהתאמה.

נוסף על כך, בתקציב משרד התחבורה יש סעיף הרשאה להתחייב בסך 16,115 אלף ש"ח בשנת 2008 ו-12,450 אלף ש"ח בשנת 2009 – ירידה של 22.7%.

³ מקורות הנתונים: מענקי איזון – אריה מצליח, מנהל היחידה לכלכלה ולמידע במרכז השלטון המקומי, דואר אלקטרוני, 9 בנובמבר 2010; פרויקטים משרד התחבורה – גלעד תירס, מנהל תקציבי פיתוח תשתיות במשרד התחבורה, דואר אלקטרוני, 15 בנובמבר 2010; תשלומי משרד החינוך – מינהל הפיתוח (סעיף 60) – אסתר בצלאל, מינהל הפיתוח במשרד החינוך, דואר אלקטרוני, 6 במאי 2010; תשלומי משרד החינוך לרשויות המקומיות – יהודה קיסר, חשב משרד החינוך, דואר אלקטרוני, 27 בינואר 2010; תמיכות מינהל התרבות (משרד התרבות והספורט) – תמיכות מינהל התרבות לפי תקנות, אתר האינטרנט של משרד התרבות, כניסה: 14 בנובמבר 2010.

